

njak navodi u hrvatskom *srcolik*, ali se sustavno daje prednost upravo liku na *-ast* za izricanje sličnosti.³

Brodnjak ima izvanredna smisla i za nijanse. Tako npr. za riječi *manastir*, *kaluđer*, *vladika* kaže da se ne prevode kad se odnose na pravoslavlje.

Može se naći pojedinačnih nedosljednosti, što nije čudno kad je riječ o tako opsežnom djelu. Tako npr. pod *autentički* navodi u hrvatskom *autentičan* i znakom > upućuje na još bolji hrvatski izraz *izvoran*, *vjerodostojan*, ali nalazimo i pridjev *verodostojan* na lijevoj strani (inače riječi ne donosi samo zbog jata) bez ikakve stilske oznake i daje za to hrvatske izraze ¹*pouzdan*, *dostojan vjere*, *povjerenja*; ²*izvoran*. Za riječ *supružanski* na lijevoj strani navodi na desnoj *supružnički*, za *supružnici* – *supruzi*, *supružnik* – *suprug*. A od čega je onda izveden pridjev *supružnički*? Za riječ *filter* ima na desnoj strani *filtar*, a u našem stručnom nazivlju, barem u hrvatskom prijevodu jugoslavenskih standarda, stanje je obrnuto.

Pod natuknicom *lice* navodi u hrv. *osoba*, *čovjek*, sa svezom *vojno lice* – *vojn*, *vojni*, *vojna osoba*, ali pod riječi *đakon*,

koja se značenjski razlikuje u hrvatskom i srpskom, objašnjava da u hrv. znači »crkveno *lice* bez svećeničkog čina« (podcrtao i navodnike stavio M.M.). Značenje je preširoko određeno, a riječ *lice* u opisu značenja promakla je vjerojatno pod utjecajem izvora kojima se pedantno služio.

Valja još istaknuti da se pri služanju tim rječnikom treba pridržavati svih onih uputa što ih navodi sam autor, svih oznaka, znakova, objašnjenja ocjenjivača. Ako se sve to uzme u obzir, onda uz stanovitu mjeru kritičnosti imamo rječnik koji izvršno može pomoći da se oslobodimo nepotrebnih srbizama, da poštuemo tude, a svojim se dičimo. Brodnjak nam je dao prijeko potrebnu spoznajnu pretpostavku da bismo to mogli. Uz sve slabosti njegov nam rječnik može biti pouzdan priručnik.

Knjiga je osim toga poticajna za daljnje istraživanje hrvatsko-srpskih odnosa ne samo na leksičkoj razini nego i na drugima (tvorbenoj, akcentskoj, sintaktičkoj itd.), što bi dalo puniju sliku složenosti jezičnih odnosa na hrvatsko-srpskoj razini uopće.

Mile Mamić

NEKROLOG

Dr. MIĆO DELIĆ
(1935–1992)

Dr. Mićo Delić rođen je 1935. godine u Bugaru kod Bihaća, a podrijetlom je iz Like. Osnovnu i srednju školu, oglednu učiteljsku školu, završio je u Bihaću 1955. godine. Kao učitelj radio je četiri godine u Bosanskoj krajini i Hrvatskom zagorju, do 1960. godine, kada upisuje na Filozofskom fakultetu u

Zagrebu grupu Hrvatski ili srpski jezik i jugoslavenske književnosti. Diplomirao je 1964. godine. Nakon toga obavlja u Bosni (Tuzla, Bijeljina) razne stručne poslove. God. 1979. obranio je disertaciju pod naslovom »Lingvistička stilistika u nastavi«. Za to vrijeme bio je 3 godine lektor u Parizu.

Delićeva je znanstvena preokupacija bila stilistika, i to upravo jezičnosti-stilistička grana. Objavio je, pretežno iz tog područja, dvadesetak radova. Između ostalog, istraživao je stilemsku, upotrebno-doživljajnu funkciju atributa

³ Stjepan Babić, *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*, Zagreb 1986, str. 440.

u »Prokletoj avliji« Ive Andrića, i to u karakterizaciji lika, karikiranju lika i pojava, u izražavanju ironične poruke, senzornih svojstava pejzaža – eksterijera i interijera. Analizira metaforičke, personificirane, simbolične arhaične i novostvorene atribute. Na primjeru Krležinih djela pozabavio se semantičko-funkcionalnim modeliranjem antroponima, posebno kultom vlastitih imena u »Bitki kod Bistrice Lesne«.

Monografija »Novele Miroslava Krleža« (izbor, pristup, objašnjenja, komentari), (Svjetlost – Sarajevo, Školska knjiga, Zagreb, 1976) opsežna je (200 str.) eksplanacija stilističke književnojezične metode. Analizirao je također stilsko-gramatičke vrednote glagolskih oblika (na Andrićevu tekstu). Pozabavio se i dijakronijskom lingvističkom stilistikom i analizirao najstariji hrvatski književnopovijesni korpus.

Veoma je zanimljiva njegova dizertacija, nažalost, samo djelomično objavljena. U njoj kritički opservira, istražuje i sintetizira stanje u suvremenoj lingvostilističkoj znanosti, znanosti o književnosti i metodici književnosti, po čemu joj pripada uloga znanstveno-istraživačkoga privenca u nas. Odnosu nastave jezika i književnosti pristupio je s gledišta suvremene lingvističke (strukturnalističke), književne i metodičke znanosti. Obrazlaže načelo korelacije nastave jezika i književnosti, ne gubeći pritom iz vida autonomnost nastave književnosti i jezika. Stilističku problematiku sagledavao je i s gledišta teorije informacija i komunikacije. Aktualizira i proučavanje vezanog teksta. Posebno je zanimljiv dio »Iz dijakronijske perspektive s osobitim osvrtom na najstariji književnopovijesni korpus« u kojemu daje modele lingvostilističke analize najstarijih tekstova na primjeru »Bašćanske ploče«, »Povelje Kulina bana«, »Šibenske molitve«.

Kada je Delić došao u Zavod, pred njega se postavila i novi zadatak, druge

vrste: temeljna nacionalna leksikografija, upravo rad na dopunama najopsežnijeg slavističkog djela, Akademikog Rječnika hrvatskoga ili srpskog jezika. I tom je poslu pristupio s ljubavlju i temeljitošću, ubrzo se uputio u metodologiju, tako da mu je, u trenutku kada je bio potreban novi voditelj toga posla, povjerena ta odgovorna dužnost. Za njegov izbor bila je važna i jedna druga Delićeva karakteristika, njegova ljudska, čovječja priroda zbog koje je bio poštovan i voljen, tako da je bio ugodan suradnik. Možda nije slučajno da je upravo na tu temu napisao jedan od svojih posljednjih radova (»Čovječji/ljudski – odnos prema osnovnim riječima i upotreba«, Rasprave Zavoda za jezik, 1989).

Preranom smrću dr. Delića Zavod za hrvatski jezik izgubio je vrijednog suradnika koji bi hrvatskom jezikoslovlju i kulturi sigurno dao još vrijednih priloga.

Mijo Lončarić

VIJESTI

DIJALEKTOLOŠKI ZNANSTVENI SKUP

Odbor za dijalektologiju HAZU i Zavod za hrvatski jezik organizirali su znanstveni skup *Međudijalekatski dodiri i prožimanja*, koji je održan 10. i 11. travnja 1992. U središtu zanimanja bila su hrvatska narječja i govori, njihovo međusobno prožimanje i dodiri s drugima, nehrvatskima. Skup je obogaćen i povijesnim aspektom, onomastičkim priložima i razmatranjima prožimanja književnoga jezika i dijalekata. Nisu bili zanemareni ni hrvatski govori izvan Hrvatske ni njihova višestruka interferencija s drugima. Ta zanimljiva problematika privukla je stoga pozornost istraživača i iz nekih susjednih zemalja.

Mile Mamić